

WEBINÁŘ 26. května 2020
**„Zadávání zakázek během a v souvislosti
s mimořádnými opatřeními vyvolanými
pandemií nemoci COVID-19“**

Pavlína Trhalová
Advokátní kancelář
Jansta, Kostka spol. s r.o.

NOUZOVÝ STAV

Nouzový stav – čl. 5 a čl. 6 úst. z. č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky:

„Vláda může vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.“

„Nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu a pro určité území...“

NOUZOVÝ STAV

Usnesení vlády ČR č. 194 – 12.3.20

- vyhlášení nouzového stavu na dobu 30 dnů

Usnesení vlády ČR č. 396 – 9.4.20

- prodloužení nouzového stavu do 30.4.20

Usnesení vlády ČR č. 396 – 9.4.20

- prodloužení nouzového stavu do 17.5.20

Krizové řízení

Z. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (**krizový zákon**)

§ 5: „Za nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu lze na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit

a) právo na nedotknutelnost osoby .....,

b) vlastnické a užívací právo .....,

c) svobodu pohybu a pobytu .....,

d) právo pokojně se shromažďovat .....,

e) právo provozovat podnikatelskou činnost.....,

f) právo na stávkou.....“

Krizové řízení

§ 6: „*Vláda je oprávněna v době trvání nouzového stavu na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu naříditi .....“ –*

viz desítky usnesení vlády o **přijetí krizového opatření** na

<https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/prehled-vladnich-usneseni-od-vyhlaseni-nouzoveho-stavu-180608/>

Výjimečné způsoby zadávání

Mezi **základní bezpečnostní zájmy** státu patří i **ochrana životů a zdraví** (čl. 1 úst. z. č. 110/1998 Sb.) → nutná rychlá akceschopnost státu → hlavní principy zadávání do určité míry potlačeny

- obecné výjimky dle § 29 písm. a) a c) ZZVZ
- podlimitní výjimka dle § 30 písm. c) ZZVZ
- jednací řízení bez uveřejnění (JŘBU) dle § 63

odst. 5 ZZVZ

„Nouzová“ výjimka dle § 29 písm. c)

Splnění **dvou** podmínek:

- 1) musí existovat zvláštní bezpečnostní opatření, které vzniklo na základě jiného právního předpisu (vyhlášení nouzového stavu a přijetí krizových opatření; dále např. z. č. 239/2000 Sb., o IZS, z. č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, z. č. 458/2000 Sb., energetický zákon, z. č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti) a
- 2) nelze (objektivně) ze strany zadavatele učinit takové opatření, které by provedení zadávacího řízení umožňovalo (zejména časové důvody)
  - **využitelná pouze za trvání nouzového stavu**, resp. za trvání krizového stavu
  - typicky okamžitý nákup respirátorů, roušek, léků, lékařských přístrojů a příp. dalších potřeb, které je nutné bezodkladně zajistit pro plnění veřejnoprávního úkolu

Výjimka dle § 29 písm. a)

Splnění **dvou** podmínek:

- 1) provedení zadávacího řízení by ohrozilo ochranu základních bezpečnostních zájmů ČR (původ ohrožení: jednání lidí, přírodní katastrofy, vyšší moc, ze zahraničí či domácí situace) a
  - 2) nelze (objektivně) ze strany zadavatele učinit takové opatření, které by provedení zadávacího řízení umožňovalo (zejména časové důvody)
- **využitelná i po skončení nouzového stavu**, pokud existuje, byť i potencionální, hrozba pro základní fungování státu
- nutný **restriktivní** výklad – omezení jen na situace, kdy nadále existuje potřeba bezprostředního zajištění základních bezpečnostních zájmů (ochrana života a zdraví)

Aplikace výjimek

- ZZVZ výslovně neomezuje okruh zadavatelů, primárně však použitelné především pro zadavatele – **specializované složky** (zejména výjimka dle písm. a), mezi jejichž úkoly patří přijetí opatření nezbytných pro eliminaci/snížení nebezpečí/ohrožení, resp. odstranění/zmírnění negativních důsledků (čl. 3 úst. z. č. 110/1998 Sb.: ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby); použitelné i pro sektorové zadavatele
- z časových důvodů je vyloučeno provedení zadávacího řízení (i se zkrácenými lhůtami), a to **vč. JŘBU**, nebo nelze přijmout opatření k ochraně důvěrných informací dle § 36 odst. 8 ZZVZ

Aplikace výjimek

- využitelné jak pro dodávky a služby, tak pro stavební práce, resp. lze tak řešit veškerá plnění, která jsou nezbytná pro rychlé potlačení negativního stavu nebo pro bezprostřední odstranění negativních následků (princip přiměřenosti/nezbytné nutnosti aplikovaný v časové tísni)
- stále platí povinnost **péče řádného hospodáře** – nezbytnost plnění a cena v místě a čase obvyklá (např. není vyloučen rychlý cenový průzkum mezi více způsobilými dodavateli)

Podlimitní výjimka dle § 30 písm. c)

Výjimka pro **podlimitní VZ** na **dodávky** či **služby** související s poskytováním **humanitární pomoci**

- opatření prováděná za účelem pomoci obyvatelstvu postiženému mimořádnou událostí, v jejichž rámci se využívají lidské a materiální zdroje (§ 7 odst. 1 písm. b) z. č. 239/2000 Sb., o IZS)
- využitelná pro zajištění základních životních potřeb (typicky zásobování potravinami a dezinfekcí) obyvatelstva postiženého mimořádnou událostí, a to jak v ČR, tak v zahraničí
- uplatnění není vázáno na nouzový stav či jiné bezpečnostní opatření
- nutno předem stanovit předpokládanou hodnotu

JŘBU dle § 63 odst. 5

- JŘBU má (na rozdíl od výjimek) určitý, byť minimální, **formální rámec** (uplatní se povinnost požadovat prokázání základní způsobilosti, povinnost doložit skutečného majitele, povinnost odeslat oznámení i výsledku ZŘ, důvody použití JŘBU musí být uvedeny v písemné zprávě zadavatele)
- použitelné spíše pro zadavatele, kteří přímo neprovádí bezprostřední bezpečnostní opatření
- typicky VZ na okamžité zajištění a okamžitou ochranu majetku před škodou, zajištění sociálních služeb či dalších služeb, jejichž potřeba je náhle vyvolána mimořádným stavem a nesnese odkladu

JŘBU dle § 63 odst. 5

Splnění **tří** podmínek:

- 1) použití JŘBU je nezbytné v důsledku krajně naléhavé okolnosti** – pandemie nemoci COVID-19 je nepochybně okolností výjimečné povahy, která vyvolává potřebu akutního řešení náhle vzniklého stavu, kdy hrozí či již přímo nastalo ohrožení života či zdraví
- 2) zadavatel tuto okolnost nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil** – pandemickou situaci nemohli zadavatelé objektivně předvídat a ani ji nezpůsobili
- 3) nelze dodržet lhůty pro OŘ, UŘ nebo JŘSU** (u podlimitních VZ ani lhůty pro zjednodušené podlimitní řízení – 11 prac. dnů) – nelze dodržet ani zkrácené lhůty, neboť jde o **krajní naléhavost** (tj. vyžaduje se vyšší stupeň naléhavosti)

JŘBU dle § 63 odst. 5

- vyhlášení nouzového stavu samo o sobě automaticky nezakládá obecný důvod pro provádění JŘBU
- JŘBU lze využít pouze na dobu, než zadavatel nalezne trvalejší řešení problému, tj. čerpání plnění dle smluv uzavřených v JŘBU musí být smluvně omezeno pouze na dobu nezbytnou k odstranění důsledků krajně naléhavé situace
- ÚOHS sp. zn. S17/2019 ze dne 26.2.19, bod 47.: *„...i při využití jednacího řízení bez uveřejnění, pakliže v daném odvětví existuje vícero potenciálních dodavatelů, by měl zadavatel oslovit vícero subjektů k podání nabídky, neboť nejsou dány důvody pro to, aby jednal pouze s jediným dodavatelem.“*

Registr smluv

- povinnost uveřejnit smlouvu v registru smluv (RS) – výše hodnoty předmětu smlouvy vyšší než 50 tis. Kč bez DPH
- § 6 odst. 2 z. č. 340/2015 Sb., o RS: u smluv uzavřených v krajní nouzi nebo za účelem odvrácení či zmírnění újmy hrozící bezprostředně v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí **není podmínkou účinnosti** jejich uveřejnění v RS
- § 6 odst. 3 cit. z.: u smluv, jejichž předmětem jsou léčiva nebo zdravotnické prostředky, **není podmínkou účinnosti** jejich uveřejnění v RS
- ne každá smlouva uzavřená za trvání nouzového stavu však byla uzavřena za výše uvedeným účelem nebo s výše uvedeným předmětem
- uveřejnění smlouvy → eliminace možnosti jejího zrušení (pokud se neuveřejní v RS ani do 3 měsíců ode dne uzavření)

„Ponouzová“ novela

11.5.20 – vláda schválila návrh novely ZZVZ → posílá ji do PS za stavu legislativní nouze

13.5.20 – PS ji z programu schůze vyřadila (odloženo nejdříve na 26.5.20 do běžného legislativního procesu)

odůvodnění: zjednodušit nákup osobních ochranných prostředků jako pohotovostních zásob po konci nouzového stavu

- redukce povinností zadavatele v JŘBU – nepoužijí se § 48 odst. 7 a 9, § 73, § 86 a § 122 (neprokazovat základní způsobilost, nezjišťovat skutečného majitele ...)
  - zrušení běhu blokační lhůty od výběru dodavatele, pokud je jediný účastník ZŘ
  - HK s min. 5 členy musí být u VZ s PH nad 300 mil. Kč, jen pokud se hodnotí podle jiných než číselně vyjádřitelných kritérií
-
- » nedostatečně odůvodněná a riziková změna
  - » výrazné snížení požadavků na kvalifikaci a transparentnost dodavatelů
  - » snížení transparentnosti a objektivitu hodnocení u „významných“ VZ
  - » *de facto* by se smazal rozdíl mezi JŘBU a výjimkou ze ZZVZ

Děkuji za pozornost

trhalova@jansta-kostka.cz

www.jansta-kostka.cz